

Thanh toán không tiền mặt phải đi cùng an toàn và bảo mật thông tin

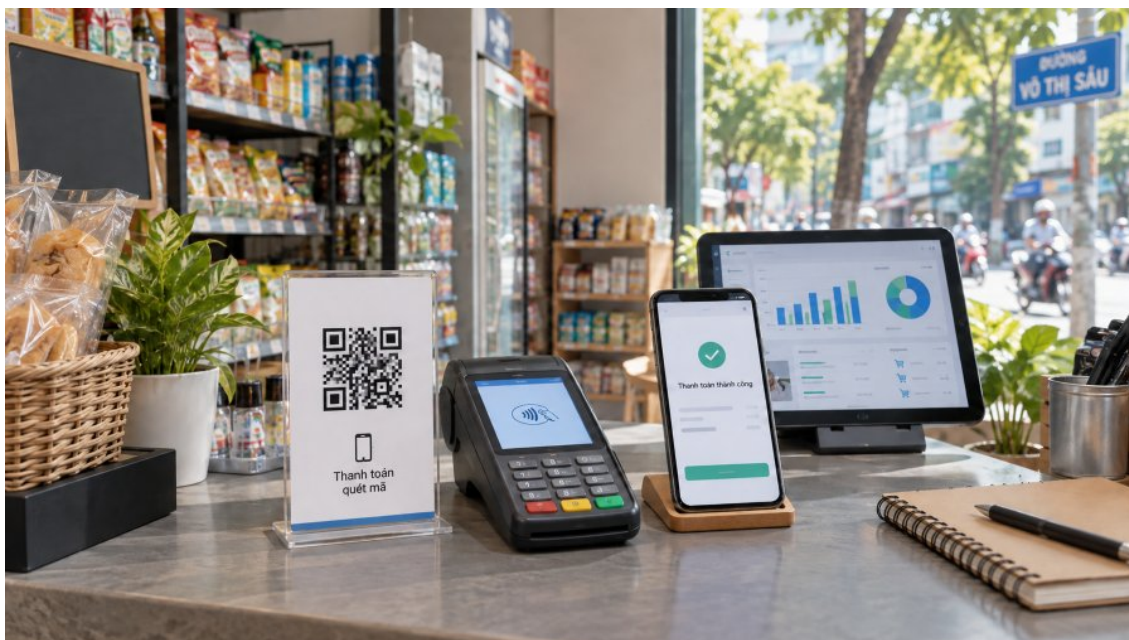
07:11 12/09/2026

Thanh toán bằng mã QR, thẻ không tiếp xúc, ứng dụng ngân hàng và ví điện tử đang trở thành lựa chọn quen thuộc tại nhiều điểm bán ở TP.HCM. Không chỉ giúp giao dịch nhanh hơn, dòng tiền số còn tạo lập dữ liệu tài chính, hỗ trợ hộ kinh doanh quản lý hoạt động và tăng khả năng tiếp cận các dịch vụ ngân hàng.

Từ siêu thị, trung tâm thương mại đến cửa hàng tiện ích, cơ sở dịch vụ, chợ truyền thống và các hộ kinh doanh nhỏ lẻ, phương thức thanh toán đang thay đổi rõ rệt. Thay vì phụ thuộc hoàn toàn vào tiền mặt, người mua ngày càng quen với thao tác quét mã QR, chuyển khoản hoặc chạm thẻ để hoàn tất giao dịch.

Theo Ngân hàng Nhà nước Khu vực 2 (NHNN KV2), sự chuyển dịch diễn ra mạnh nhất ở nhóm giao dịch có giá trị nhỏ, tần suất cao và hoạt động thương mại điện tử. Tốc độ thanh toán nhanh, khả năng theo dõi chi tiêu và sự thuận tiện khi không phải mang theo nhiều tiền mặt là những yếu tố thúc đẩy người dân lựa chọn phương thức điện tử.

Cùng với nhu cầu thị trường, các tổ chức tín dụng và đơn vị trung gian thanh toán liên tục mở rộng sản phẩm, tăng khả năng kết nối và phát triển hạ tầng chấp nhận thanh toán. Nhờ đó, thanh toán số không còn tập trung tại các hệ thống bán lẻ lớn mà đang tiến sâu hơn vào chợ, cửa hàng nhỏ và hộ kinh doanh.

Thanh toán không tiền mặt phải đi cùng an toàn và bảo mật thông tin. (Ảnh: minh họa)

Dòng tiền số trở thành “hồ sơ tài chính”

Giá trị của thanh toán không tiền mặt không chỉ nằm ở việc thay thế tiền giấy bằng một thao tác trên điện thoại. Mỗi giao dịch được ghi nhận qua tài khoản còn góp phần hình thành dữ liệu về doanh thu, chi phí và hoạt động kinh doanh.

Đối với hộ kinh doanh và doanh nghiệp bán lẻ, sao kê cùng dữ liệu giao dịch hợp pháp giúp việc đối chiếu đơn hàng, theo dõi dòng tiền và quản lý hàng tồn kho thuận tiện hơn. Đây cũng là cơ sở để người bán từng bước nâng cao tính minh bạch, hoàn thiện hồ sơ tài chính và tổ chức hoạt động bài bản hơn.

Khi dòng tiền được ghi nhận đầy đủ, các tổ chức tín dụng có thêm căn cứ đánh giá hoạt động kinh doanh và khả năng tài chính của khách hàng. Hộ kinh doanh vì vậy có thể mở rộng cơ hội tiếp cận tín dụng cũng như các dịch vụ tài chính phù hợp, thay vì chủ yếu dựa vào hồ sơ tài sản hoặc phương thức chứng minh doanh thu truyền thống.

Trong năm 2026, NHNN KV2 triển khai Kế hoạch số 124 và Kế hoạch số 126, gắn phát triển thanh toán không dùng tiền mặt với chuyển đổi số ngành ngân hàng. Các ngân hàng cũng được đề nghị mở rộng dịch vụ QR, thẻ, thanh toán trực tuyến, VietQR, QR Pay và ngân hàng số; đồng thời tăng cường hướng dẫn khách hàng bảo mật thông tin, cập nhật tài khoản trên VNeID.

Mở rộng thanh toán số phải đi cùng an toàn

Để mô hình cửa hàng không tiền mặt phát triển thực chất, việc lắp đặt mã QR hay mở tài khoản mới chỉ là bước đầu. Hệ sinh thái thanh toán cần có sự phối hợp giữa cơ quan quản lý, ngân hàng, doanh nghiệp công nghệ và chính các đơn vị bán lẻ.

Cơ quan quản lý địa phương cần tiếp tục tạo môi trường thuận lợi, thúc đẩy thanh toán số trong dịch vụ công, tuyên truyền và từng bước kết nối dữ liệu. NHNN KV2 sẽ theo dõi quá trình triển khai, hỗ trợ xử lý khó khăn và tổng hợp những vướng mắc về cơ chế, chính sách để báo cáo Ngân hàng Nhà nước Việt Nam.

Các tổ chức tín dụng và trung gian thanh toán được yêu cầu cung cấp giải pháp dễ sử dụng, chi phí hợp lý, đa dạng phương thức chấp nhận thanh toán. Cùng với mở rộng tiện ích, hệ thống ngân hàng phải tăng cường xác thực, cảnh báo rủi ro, hỗ trợ khách hàng và bảo vệ quyền lợi người sử dụng.

Doanh nghiệp công nghệ có trách nhiệm bảo đảm khả năng kết nối, an toàn hệ thống và hỗ trợ người bán chuyển đổi số. Về phía hộ kinh doanh, việc niêm yết rõ phương thức thanh toán, sử dụng hóa đơn và chứng từ hợp lệ cần được thực hiện song song với nâng cao cảnh giác trước thủ đoạn giả mạo, lừa đảo trên môi trường số.

Thanh toán điện tử đang dần trở thành một phần của hạ tầng bán lẻ TP.HCM. Khi mỗi giao dịch vừa phục vụ mua bán, vừa tạo lập dữ liệu tài chính, lợi ích mang lại không chỉ là sự thuận tiện mà còn là cơ hội nâng cao năng lực quản trị và tiếp cận vốn. Tuy nhiên, dòng tiền số chỉ có thể phát triển bền vững khi tốc độ mở rộng được đặt song hành với an toàn hệ thống, bảo mật thông tin và niềm tin của người sử dụng.

L.T